

efter Bestaffenheden af Befalingsmænd, Mandskab, Bespænding m. m. maa betragtes som begrænset, og da de paa ingen Maade lade sig anvende i Flæng med Liniebatterierne, anser jeg det for ueheldigt at indordne dem under Liniehavens Afdelinger. Jeg nærer ingen Tvivl om, at samtlige Forstærkningsafdelinger, hvis fælles Særkende er indskrænket Anvendelighed, bør holdes afføndrede fra den egentlige Operationshær og udgjøre et Hærløge for sig.

2) Med Hensyn til Trainet er dette efter det nu ved 2den Behandling vedtagne Udvalgsforslag fordelt med 1 Kompagni til hvert af de to Artilleriregimenter. At Trainet under Fredsforhold er underlagt en anden Afdeling, og da nærmest Feltartilleriet, er vistnok fuldt begrundet, da det i en saa lille Hær som vor ikke kan vente den Selvstændighed, som der tilstaaes det i større Hære; men da Trainet ikke er nogen nødvendig integrerende Del af en Artilleriafdeling, og det under Krigsforhold agerer uafhængig af Artilleriet, anser jeg det i alle Henseender, og ikke mindst for dets Uddannelses Skyld, for vigtigt at indlemme dets Underafdelinger i forskellige Regimenter. At det ogsaa hidtil har været anset for det Naturligste og Hensigtsmæssigste at holde Trainet samlet i een Afdeling, turde fremgaa af den Maade, hvorpaa den nugældende Hærlov paa dette Punkt er iværksat. Skjøndt Hærløven nemlig tilbørlig hvert af de nu bestaaende Artilleriregimenter et Trainkompagni, have de to Kompagnier dog faktisk været forenede i een Trainafdeling under 1ste Artilleriregiment.

Feltartilleriets Sammenlægning til et Hele under een Chefs Kommando tillægger jeg en overordentlig Betydning og maa meget indtrængende anbefale Hærens „Feltartilleribrigade“. Naar henføres til den vigtige Rolle, Feltartilleriet spiller i Nutidens Kampe, og til, at den Mads, den Høistbefalende for samme — der efter al Sandsynlighed tillige vil være den høistbefalende Artilleriofficer ved Hæren — indtager ligeoverfor Overkommandoen, ubestridelig er af meget større Betydning end Fodfolkets og Rytteriets Brigadegeneralers, kan jeg ikke Andet end finde det naturligt og retfærdigt, at han stilles lige med Brigadegeneraler, i Overensstemmelse med, hvad der finder Sted i andre Hære. Foruden det hele Feltartilleri vil han som høistkommanderende Artilleriofficer ved Hæren maasse tillige have endel af Fæstningsartilleriet under sin Kommando, saasom ved Forsvaret af Kystskræninger eller Stillinge, der ere forstærkede ved Feltværker, fornyede med Positionsskyts, ligesom det hele Parkvæsen og Hærens Forsyning med Baaben og Ammunition vil være ham underlagt. Der er derfor al Grund til at give ham samme Stilling, ogsaa i det Ydre, som en Brigadekommandeur. Jeg indser vel, at det er Utilbørligheden til at forøge Generalernes nuværende Antal, der ved Sagens nylig stedfunde foreløbige Afgjørelse i Folkethinget har været Hovedgrunden til, at man ikke har villet samle Feltartilleriet i en Brigade med en særegen Chef; men jeg anser det dog for beklageligt, at et blot og bart Navn skal forhindre den i og for sig ønskeligste og naturlige Ordning. Forøgelser i Udgift ved 1 General med Stab og 4 Regimentstabe med 4 Stabsofficerer i Sammenligning med 2 Regimentstabe med 6 Stabsofficerer kan her neppe komme i Betragtning.

Vil man imidlertid absolut holde Antallet af Hærens Generaler indenfor det nu bestemte Antal, skal jeg, skjøndt denne Udvei ingenlunde er heldig, tillade mig at henstille, at der i Løven optages en Bestemmelse om, at Cheferne for de 5 Fodfolksbrigader, Chefen for Feltartilleribrigaden, Souskommandanten i Kjøbenhavn og mulig Chefen for Forplejningskorpset er Generaler eller Oberster, og at de 5 ældste af dem staa i Generals Numer.

3. Fæstningsartilleriet.

At der ikke i Dieblivet synes at være nogen Udset til at opnaa den saa høist nødvendige Udvidelse af Fæstningsartilleriet, maa meget beklages. Under alle Forhold vil vor lille Hær være henvist til at søge forøget Styrke i fortifikatoriske Anlæg, og ved de forskellige Overveielser, som i de senere Aar have fundet Sted med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Artilleriet var istand til i tilbørlig Grad at medvirke til saadanne Anlægs Forsvar, er Manglen paa Fæstningsartilleri altid fremtraadt som en mistroende og nedslaaende Kjendsgjerning. Særlig har ved de Undersøgelser, der ere foretagne med Hensyn til en eventuel Feltbefæstning om Kjøbenhavn, den Erkjendelse maattet paatvænge sig, at Fæstningsartilleriets personelle Kræfter hertil langtfra vilde være tilstrækkelige. Saalænge der ikke haves fuld Klarhed i Spørgsmaalet om, i hvilken Udstrækning Landets Forsvar bør støttes af Befæstningsanlæg, vil det imidlertid ikke være muligt at angive Fæstningsartilleriets nødvendige Forøgelse i bestemte Tal. Der er ganske vist i sin Tid, da der var Tale om Muligheden af et virksomt Artilleriforsvar fra en eventuel Feltbefæstning om Kjøbenhavn, herfra opgivet Antallet af de dertil fornødne Befalingsmænd af forskellige Grader, men med den dertil knyttede Bemærkning, at de opgivne Tal kun